

Ki Teitzei

כִּי־תֵצֵא

ראשון

דברים 21

Когда выйдешь на войну против
врагов твоих, и Превечный, Бог твой,
предаст их в руку твою, и ты заберешь
у них пленных,

10 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וַיִּנְתְּנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ

to
transport
into...

וְשַׁבִּיתָ שְׁבוּיָיו:

אֲרִי תִפּוֹק לֶאֱגָחָא קֶרְבָּא עַל בְּעָלֵי דְבָבָךְ וַיִּמְסְרֵנוּ יי
אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ וְתִשְׁבִּי שְׁבוּיָהוֹן

Rashi

כי תצא למלחמה. במלחמת הרשות הכתוב מדבר, שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר ושבית שביו, שהרי כבר נאמר לא
תחיה כל נשמה (לעיל כ, טז):
ושבית שביו. לרבות כנענים שבתוכה, ואע"פ שהן משבעה אומות:

И увидишь между пленными
женщину, красивую станом, и
возжелаешь ее, и захочешь взять ее
себе в жену:

11 וְרָאִיתָ בְּשַׁבְיָהּ אִשָּׁת יָפֶת־תָּאֵר וְחָשַׁקְתָּ בָּהּ

to cling

outline

exile

וְלָקַחְתָּ לָךְ לְאִשָּׁה:

וְתַחֲזִי בְשַׁבְיָהּ אֶתְאָ שְׁפִירַת חַזוֹ וְתִתְרַעֵי בָּהּ וְתִסְבֶּה
לָךְ לְאִנָּתוֹ

Rashi

אשת. אפילו אשת איש (קידושין כא:):

ולקחת לך לאשה. לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, שאם אין הקדוש ברוך הוא מתירה, ישאנה באיסור, אבל אם נשאה, סופו להיות שונאה, שנאמר אחריו כי תהיין לאיש וגו', וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, לכך נסמכו פרשיות הללו:

То введи ее в дом свой, и пусть обреет
она голову свою, и обрежет ногти
свои,

12 וְהִבֵּאתָ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתָךְ וְגִלְחָהּ ^{properly} אֶת־רֹאשָׁהּ וְעָשְׂתָה
אֶת־צִפְרָנֶיהָ : ^{finger nail}

וְתַעֲלֶנָּה לְגוֹ בֵּיתְךָ וְתַגְלַח יֵת רִישָׁהּ וְתִרְבִּי יֵת
טוֹפְרָנָהּ

Rashi

ועשתה את צפרניה. תגדלם כדי שתתנוול:

И снимет с себя пленническую
одежду свою, и пусть сидит в доме
твоом, и оплакивает отца своего и
мать свою полный месяц, а потом
войди к ней, и сочetaйся с нею, и да
будет она тебе женою.

13 וְהִסִּירָהּ אֶת־שְׂמֹלֶת שְׂבִיָּהּ מֵעָלֶיהָ וַיֵּשְׁבָה בְּבֵיתְךָ
וּבִכְתָּהּ אֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ יָרַח יָמִים וְאַחֲרַיִם כֹּן תָּבוֹא
אֵלֶיהָ וּבַעֲלֹתָהּ וְהָיְתָה לְךָ לְאִשָּׁה:

וְתַעֲדִי יֵת כָּסוֹת שְׂבִיָּה מִנָּה וְתִיתֵב בְּבֵיתְךָ וְתִבְכִּי יֵת
אָבוּהָ וְיֵת אִמָּהּ יָרַח יוֹמִין וּבִתְרַיִם כֹּן תִּיעוֹל לְוֹתָהּ
וְתַבְעֲלֶנָּה וְתִהְיֶה לְךָ לְאִנָּתוֹ

Rashi

והסירה את שמלת שביה. לפי שהם נאים, שהנכרים בנותיהם מתקשטות במלחמה, בשביל להזנות אחרים עמהם:
וישבה בביתך. בבית שמשמש בו, נכנס ונתקל בה, יוצא ונתקל בה, רואה בבכייתה, רואה בנוולה, כדי שתתגנה עליו:
ובכתה את אביה. כל כך למה, כדי שתהא בת ישראל שמחה וזו עצבה, בת ישראל מתקשטת וזו מתנוולת:

И да будет, если ты более желать ее
не будешь, то отпусти ее по воле её,
но не можешь продавать ее за
серебро; не порабощай ее, поелику ты
сделал ей насилие.

וְיִהְיֶה אִם לֹא תִתְרַעַי בָּהּ וּתְפַטְרֶנָּה לְנִפְשָׁהּ וְזִבְנָא לֹא
תִזְבְּנֶנָּה בְּכֶסֶף לֹא תִתְגַּר בָּהּ חֶלֶף דִּי עֵינִיתָהּ

14 וְהָיָה אִם-לֹא חָפְצָתָ בָּהּ וְשָׁלַחְתָּהּ לְנִפְשָׁהּ וּמָכַר

לֹא-תִמְכְּרֶנָּה בְּכֶסֶף לֹא-תִתְעַמֵּר ^{properly} בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר

עֵינִיתָהּ: (ס)

Rashi

והיה אם לא חפצת בה. הכתוב מבשרך שסופך לשנאותה:

לא תתעמר בה. לא תשתמש בה, בלשון פרסי קורין לעבדות ושימוש, עימראה, מיסודו של רבי משה הדרשן למדתי כן:

Если будет у мужа две жены, одна
любимая, а другая ненавидимая, и
родят они ему сынов, как любимая,
так и ненавидимая, и сын
первородный будет у ненавидимой:

אֲרִי תְהוּיִן לְגִבֹּר תִּרְתִּין נָשִׁין חָדָא רַחֲמָתָא וְחָדָא
שְׂנֵיאתָא וְיִלְדוּן לָהּ בְּנִין רַחֲמָתָא וְשְׂנֵיאתָא וְיִהְיֶה בְּרָא
בּוֹכְרָא לְשְׂנֵיאתָא

15 כִּי־תִהְיֶינָּה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת אֲהוּבָה וְהָאֶחָת

שְׂנוּאָה וְיִלְדוּ־לּוֹ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׂנוּאָה וְהָיָה הַבֵּן

hated

הַבְּכֹר לְשְׂנֵיאתָהּ :

То, в день наделения им сынов своих
тем, что будет у него, он не может
признать первенство за сыном
любимой в виду первородного сына
ненавидимой;

וְיִהְיֶה בְיוֹמָא דִּיחֶסֶן לְבְנוֹהִי יֵת דִּי יְהִי לָהּ לֵית לָהּ רִשּׁוֹ
לְבִכְרָא יֵת בְּרַחֲמָתָא עַל אִפִּי בְרַשְׂנֵיאתָא בּוֹכְרָא

16 וְהָיָה בְיוֹם הַנְּחִילוֹ אֶת־בָּנָיו אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ לֹא

יֻכַּל לְבַכֵּר אֶת־בֶּן־הָאֲהוּבָה עַל־פְּנֵי בֶן־הַשְּׂנוּאָה

הַבְּכֹר:

Но сына ненавидимой должен он
признать первенцем, давая ему
двойную часть из всего, что найдется
у него, ибо он — начаток мощи его, за
ним право первородства.

אָרִי יֵת בּוֹכְרָא בֵּר שְׁנֵי אֲתָא יִפְרֹשׁ לְמַתָּן לֵה תַרְתִּין
חֲלָקִין בְּכָל דִּי יִשְׁתַּכַּח לֵה אָרִי הוּא רִישׁ תְּקֵפָה לֵה
חֲזִיא בְּכֻרִיתָא

17 כִּי אֲתֵּהְבֹכֵר בְּנֵי־הַשְּׁנוּאָה יִכִּיר לָתֶת לוֹ פִּי שְׁנַיִם בְּכָל

אֲשֶׁר־יִמָּצָא לוֹ כִּי־הוּא רִאשִׁית אָנֹו לוֹ מִשְׁפָּט

the firstling
of man
or...

הַבְּכֹרָה : (ס)

Rashi

פי שנים. כנגד שני אחים (בבא בתרא קכב):

בכל אשר ימצא לו. מכאן שאין הבכור נוטל פי שנים, בראוי לבא לאחר מיתת האב, כבמוחזק:

Когда будет у кого сын буйный и
строптивый, не слушающий голоса
отца своего и голоса матери своей, и
они наказывают его, а он все не
слушает их:

אָרִי יְהִי לְגִבֹּר בֵּר סְטִי וּמָרִי לִיתוּהִי מְקַבֵּל לְמִימַר
אָבוּהִי וּלְמִימַר אִמָּה וּמִלְפָּן יְתָה וְלֹא יִקְבֵּל מִנְהוֹן

18 כִּי־יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינָנו שֹׁמֵעַ

בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וַיִּסְרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמָע

to chastise

אֵלֵיהֶם:

Rashi

סורר. סר מן הדרך:

ומורה. מסרב בדברי אביו, לשון ממרים:

ויסרו אותו. מתרין בו בפני שלשה ומלקין אותו (סנהדרין עא.). בן סורר ומורה אינו חייב עד שיגנוב ויאכל תרטימר בשר וישתה חצי לוג יין, שנאמר זולל וסובא, ונאמר אל תהי בסבאי יין בזללי בשך למו (משלי כג, כ), ובן סורר ומורה נהרג על שם סופו (סנהדרין עב.), הגיעה תורה לסוף דעתו, סוף שמכלה ממון אביו ומבקש לימודו ואינו מוצא, ועומד בפרשת דרכים ומלסטם את הבריות, אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב:

То пусть возьмут его отец его и мать
его, и приведут его к старейшинам
города его и к вратам
местожительства его,

וַיַּחֲדוּ בֵּה אָבוֹהֵי וְאִמּוֹ וַיִּפְקֹדוּ יְתֵהּ לְקֶדֶם סְבֵי קִרְיָהּ
וּלְתֹרַע בֵּית דִּין אֶתְרָהּ

И скажут старейшинам города его:
сей сын наш — буйный и строптивый,
он не слушает голоса нашего, он
обжора и пьяница.

וַיִּמְרוּן לְסְבֵי קִרְיָהּ בְּנָא דִּין סְטִי וּמָרִי לִיתוּהִי מִקֶּבֶל
לְמִמְרָנָא זָלִל בָּסֵר וְסְבֵי חָמֵר

И пусть побьют его все жители города
его камнями, и да умрет он; так
устрани зло из среды своей, и весь
Израиль услышит и убоится.

וַיִּרְגְּמוּהָ כָּל אָנָשִׁי קִרְיָהּ בְּאֲבָנֶיָּא וַיָּמוּת וּתְפִלֵּי עֶבֶד
דְּבִישׁ מִבֵּינָהּ וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּן וַיִּדְחֻלוּן

19 וַתִּפְּשׂוּ בּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל-זִקְנֵי עִירוֹ

וְאֶל-שַׁעַר מְקוֹמוֹ:

20 וְאָמְרוּ אֶל-זִקְנֵי עִירוֹ בְּגִנּוּ זֶה סוֹרֵר וּמָרָה אֵינָנו שֹׁמְעִים

בְּקִלְגָּנוּ זֹלָל ^{to shake} וְסָבָא ^{potation}:

21 וַיִּרְגְּמוּהוּ ^{to cast together} כָּל-אָנָשִׁי עִירוֹ בְּאֲבָנִים וַיָּמוּת וּבְעֶרְתָּ הָרָע

מִקִּרְבָּהּ וְכָל-יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיִּירָאוּ: (ס)

Rashi

וכל ישראל ישמעו ויראו. מכאן שצריך הכרזה בב"ד, פלוני נסקל על שהיה בן סורר ומורה (עיין סנהדרין סט.):

שני

И когда будет на человеке грех,
достойный смертной казни, и он
будет казнен, и ты повесишь его на
дереве:

וְאִרִי יְהִי בְגֶבֶר חֹכֶת דִּין דְּקָטוּל וְיִתְקַטֵּל וְתִצְלֹב יְתֵה
עַל צְלִיבָא

22 וְכִי־יִהְיֶה בְּאִישׁ חַטָּא מְשַׁפְּט־מָוֶת וְהוּמָת וְתִלִּית אֹתוֹ

עַל־עֵץ:

Rashi

וכי יהיה באיש חטא משפט מות. סמיכות הפרשיות מגיד, שאם חסים עליו אביו ואמו, סוף שיצא לתרבות רעה ויעבור עבירות ויתחייב מיתה בבית דין:
ותלית אותו על עץ. רבותינו אמרו (סנהדרין מה:): כל הנסקלין נתלין, שנאמר כי קללת אלהים תלוי, והמברך ה' בסקילה:

То да не останется чрез ночь труп его
на дереве, но похорони его в тот же
день, ибо поругание Бога —
повешенный; и не оскверняй земли
твоей, которую Превечный, Бог твой,
дает тебе в удел.

לֹא תִבֵּית נִבְלָתָהּ עַל צְלִיבָא אֲרִי מְקַבֵּר תְּקַבְּרֶנָּה
בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרִי עַל דְּחַב קָדָם יִי אֲצַטְלַב וְלֹא תִסָּאב
יְת אֶרְעָךְ דִּי יִי אֱלֹהֶךְ יְהִי לְךָ אֲחֻסָּנָא

23 לֹא־תִלִּין נִבְלָתוֹ עַל־הָעֵץ כִּי־קָבֹר תְּקַבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא

כִּי־קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תִּלְוִי וְלֹא תִטְמֵא אֶת־אֲדָמְתְּךָ אֲשֶׁר

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה: (ס)

Rashi

כי קללת אלהים תלוי. זלזולו של מלך הוא, שאדם עשוי בדמות דיוקנו, וישראל הם בניו, משל לשני אחים תאומים, שהיו דומין זה לזה, אחד נעשה מלך ואחד נתפס ללסטיות ונתלה, כל הרואה אותו אומר המלך תלוי. כל קללה שבמקרא לשון הקל וזלזול, כמו והוא קללני קללה נמרצת (מלכים-א ב, ח):

דברים 22

Ты не должен видеть вола брата
твоего или овцу его заблудившихся и
укрывать от них; ты должен
возвратить их брату твоему.

to push off

1 לֹא־תִרְאֶה אֶת־שׁוֹר אָחִיךָ אוֹ אֶת־שִׁי נִדְחִים

וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הֲשִׁב תְּשִׁיבָם לְאָחִיךָ:

לֹא תִחְזִי יֵת תּוֹרָא דְאָחוּךָ אוֹ יֵת אִמְרָה דְטָעָן
וְתִתְּכַבֵּשׂ מִנְהוֹן אֶתְבָּא תִתְּבַנּוּן לְאָחוּךָ

Rashi

והתעלמת. כובש עין כאלו אינו רואהו:

לא תראה והתעלמת. לא תראה אותו שתעלם ממנו, זהו פשוטו. ורבותינו אמרו, (בבא מציעא ל.) פעמים שאתה מתעלם

וכו':

Если же не близко будет брат твой к
тебе, или ты не знаешь его, то
прибери их в дом свой, и да будут они
у тебя до тех пор, пока не расспросит
брат твой о них, тогда и возврати их
ему.

2 וְאִם־לֹא קָרֹב אָחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יִדְעָתוּ וְאֶסְפָּתוּ אֶל־תּוֹךְ

בֵּיתְךָ וְהָיָה עִמָּךְ עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ וְהִשְׁבֹּתוּ לוֹ:

וְאִם לֹא קָרִב אָחוּךָ לְוִתְךָ וְלֹא יִדְעָתָ לָהּ וְתִכְנֹשְׁנָהּ לְגוֹ
בֵּיתְךָ וְהָיָה עִמָּךְ עַד דְּיִתְּבַע אָחוּךָ יָתָהּ וְתִתְּיַבְנָהּ לָהּ

Rashi

עד דרש אחיך. וכי תעלה בלבבך שיתנהו לו קודם שידרשהו, אלא דרשהו שלא יהא רמאי (שם כח.):

והשבותו לו. שתהא בו השבה, שלא יאכל בביתך כדי דמיו ותתבעם ממנו, מכאן אמרו כל דבר שעושה ואוכל יעשה ויאכל,

ושאינו עושה ואוכל ימכר (שם):

Так поступай и с ослом его, так
поступай и с одеждою его, так
поступай и со всякою пропажею
брата твоего, которая пропадет у
него, и которую ты найдешь; ты не
можешь укрываться.

וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחֹמְרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה
לְכָל־אֲבֵדָת אָחִיךָ אֲשֶׁר־תֵּאבֹד מִמֶּנּוּ וּמִצֵּאתָהּ לֹא
תִּוְכַל לְהִתְעַלֵּם: (ס)

Rashi

לא תוכל להתעלם. לכבוש עינך כאילו אינך רואה אותו:

Ты не должен видеть осла брата
твоего или вола его упавших на
дороге и укрываться от них; ты
должен поднять их с ним вместе.

לֹא תִחְזִי יָת חֹמְרָא דְאָחוּךְ אוֹ תוֹרָה רָמֵן בְּאֶרְחָא
וְתִתְכַבֵּשׂ מִנְהוֹן אֶקְמָא תְּקִים עִמָּה

Rashi

הקם תקים. זו טעינה (בבא מציעא לב.), להטעין משאוי שנפל מעליו:

עמו. עם בעליו, אבל אם הלך וישב לו, ואמר לו הואיל ועליך מצוה, אם רצית לטעון, טעון, פטור (בבא מציעא שם):

Да не будет мужеского убора на
женщине, и да не надевает мущина
женского платья, ибо мерзость пред
Превечным, Богом твоим, всякий
делающий это.

לֹא יִהְיֶה כְּלִי־גִבֹר עַל־אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבָּשׂ גִּבֹר שְׂמֹלֶת
אִשָּׁה כִּי תֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֲשֵׂה אֵלֶּה: (פ)

Rashi

3 וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחֹמְרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה

לְכָל־אֲבֵדָת אָחִיךָ אֲשֶׁר־תֵּאבֹד מִמֶּנּוּ וּמִצֵּאתָהּ לֹא

תִּוְכַל לְהִתְעַלֵּם: (ס)

4 לֹא־תִרְאֶה אֶת־חֹמֹר אָחִיךָ אוֹ שׁוֹרוֹ נִפְלִים בְּדֶרֶךְ

וְהִתְעַלְמָתָּ מֵהֶם הֵקֵם תְּקִים עִמּוֹ: (ס)

5 לֹא־יִהְיֶה כְּלִי־גִבֹר עַל־אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבָּשׂ גִּבֹר שְׂמֹלֶת

אִשָּׁה כִּי תֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֲשֵׂה אֵלֶּה: (פ)

לא יהיה כלי גבר על אשה. שתהא דומה לאיש כדי שתלך בין האנשים (ספרי רכו — נזיר נט.), שאין זו אלא לשם ניאוף:
ולא ילבש גבר שמלת אשה. לילך לישב בין הנשים. דבר אחר, שלא יסיר שער הערוה ושער של בית השחי:
כי תועבת. לא אסרה תורה אלא לבוש המביא לידי תועבה:

Когда попадетсѧ тебе птичье гнездо
на дороге, на каком либо дереве, или
на земле, птенцы или яйца, а мать
сидит на птенцах или на яйцах, то не
бери матери вместе с детенышами;

6 כִּי יִקְרָא קוֹן - צִפּוֹר a little bird nest | לְפָנָיו בְּדֶרֶךְ בְּכָל־עֵץ

אִם אֶל־הָאָרֶץ אֶפְרָחִים אִם בִּיצִים וְהָאֵם egg I will hatch

רֹבֵצָה to crouch עַל־הָאֶפְרָחִים אִם עַל־הַבִּיצִים לֹא־תִקַּח

הָאֵם עַל־הַבָּנִים:

אֲרִי יַעֲרַע קָנָא דְצִפּוֹרָא קִדְמוֹ בְּאֶרְחָא בְּכָל אֵילָן אִם
עַל אֶרְעָא אֶפְרוּחִין אִם בִּיעִין וְאִמָּא רֹבֵעָא עַל אֶפְרוּחִין
אִם עַל בִּיעִין לֹא תִסֵּב אִמָּא עַל בָּנָא

Rashi

כי יקרא. פרט למזומן:

לא תקח האם. בעודה על בניה (חולין קמ:):

Мать должен ты отпустить, а
детенышей можешь взять себе, дабы
тебе хорошо было, и дабы ты
долгоденствовал.

7 שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת־הָאֵם וְאֶת־הַבָּנִים תִּקַּח־לָךְ לְמַעַן

יֵיטֵב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים: (ס)

שְׁלַחָא תְּשַׁלַּח יְת אִמָּא וְיְת בָּנָא תִסֵּב לָךְ בְּדִיל דְיֵיטֵב
לָךְ וְתוֹרִיד יוֹמִין

Rashi

למען ייטב לך וגו'. אם מצוה קלה שאין בה חסרון כס, אמרה תורה למען ייטב לך והארכת ימים, קל וחומר למתן שכרן של
מצות חמורות (חולין קמב.):

שלישי

Когда будешь строить дом новый, то
сделай перила к кровле твоей, чтобы
не навести тебе крови на дом твой,
когда ктонибудь упадет с нея.

אֲרִי תִבְנֶה בֵּיתָא חֲדָשָׁא וְתַעֲבֹד תִּיקָא לְאַגְרָךְ וְלֹא תִשׁוּי
חֹבֶת דִּין דְּקָטוּל בְּבֵיתְךָ אֲרִי יִפֹּל דְּנִפֹּל מִנָּה

8 כִּי תִבְנֶה בֵּית חֲדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה ^{railing} לַגָּגְךָ וְלֹא־תִשְׂיִים
דָּמִים בְּבֵיתְךָ כִּי־יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ: (ס)

Rashi

כי תבנה בית חדש. אם קיימת מצות שלוח הקן, סופך לבנות בית חדש ותקיים מצות מעקה, שמצוה גוררת מצוה, ותגיע לכרם ושדה ולבגדים נאים, לכך נסמכו פרשיות הללו:
מעקה. גדר סביב לגג, ואונקלוס תרגם תִּיקָא, כגון תיק שמשמר מה שבתוכו:
כי יפול הנופל. ראוי זה ליפול, ואף עפ"כ לא תתגלגל מיתתו על ירך, שמגלגלין זכות ע"י זכאי וחובה ע"י חייב:

Не засевай виноградника твоего
смешанными семенами, иначе
делается непотребным урожай: семя,
которое засеешь, и произведения
виноградника,

לֹא תִזְרַע כְּרָמְךָ עֲרוּבִין דִּילְמָא תִּסְתָּאב דְּמַעַת זֶרְעָא
דִּי תִזְרַע וְעֵלְלַת כְּרָמָא

9 לֹא־תִזְרַע כְּרָמְךָ כְּלָאִים ^{two heterogeneities} פֶּן־תִּקְדָּשׁ הַמְּלֵאָה הַזֶּה
אֲשֶׁר תִּזְרַע וּתְבוֹאֵת הַכֶּרֶם: (ס)

Rashi

כלאים. חטה ושעורה וחרצן במפולת יד (קידושין לט. חולין פב):
פן תקדש. כתרגומו תסתאב, כל דבר הנתעב על האדם, בין לשבח כגון הקדש בין לגנאי כגון איסור, נופל בו לשון קדש, כמו
אל תגש בי כי קדשתיך (ישעיה סה, ה):
המלאה. זה מילוי ותוספת שהזרע מוסיף:

Не паши на воле и осле вместе.

לֹא תִרְדִּי בְּתוֹרָא וּבְחֻמְרָא כֶּחָדָא

10 לֹא־תִחַרְשׁ בְּשׁוֹר־וּבָחֶמֶר יַחְדָּו: (ס)

Rashi

לא תחרוש בשור ובחמור. הוא הדין לכל שני מינים שבעולם, (בבא קמא נד:) והוא הדין להנהיגם יחד קשורים זוגים בהולכת שום משא:

Не надевай ткани двуродной, из
шерсти и льна вместе.

11 לא תלבש שֶׁעֵטְנוּ ^{mixed fabric of wool and...} צֶמֶר ^{wool} וּפְשֵׁתִים ^{linen} יַחְדּוֹ: (ס)

לֹא תִלְבֹּשׁ שֶׁעֵטְנוֹא צֶמֶר וְכֶתֶן מִחֶבֶר כְּחֶדָּא

Rashi

שעטנו. לשון עירוב, ורבותינו פירשו שוע טווי ונוז:

Кисти сделай себе на четырех
воскрилиях покроя твоего, которым
ты покрываешься.

12 גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל־אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר ^{a cover}

תִּכְסֶּה־בָּהּ: (ס)

כְּרִסְפִּדִין תַּעֲבֹד לָךְ עַל אַרְבַּע כַּנְפֵי כְּסוּתְךָ דִּי תִכְסִי

בָּהּ

Rashi

גדילים תעשה לך. אף מן הכלאים, לכך סמכן הכתוב (יבמות ד. — ספרי רלג:)

Когда кто возьмет жену, и войдет к
ней, затем возненавидит ее,

13 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא אֵלֶיהָ וּשְׂנְאָהּ:

אִרִי יִסֵּב גִּבֹּר אֶתְתָּא וַיַּעוֹל לְוֹתָהּ וַיִּסְנֶנָּהּ

Rashi

ובא אליה ושנאה. סופו:

И взведет на нее голословные
обвинения, и пустит о ней дурную
молву, и скажет: женщину эту взял я
за себя, и когда приблизился к ней,
то не нашел у нея девства:

14 וְשֵׁם לָהּ עֲלִילָת דְּבָרִים וְהוֹצִיא עָלֶיהָ שֵׁם רָע ^{deed}

וְאָמַר אֶת־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי וְאָקְרַב אֵלֶיהָ

וְלֹא־מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים: ^{virginity}

וַיִּשְׂוִי לָהּ תִּסְקוּפֵי מְלִין וַיִּפֹּק עָלֶיהָ שׁוֹם בֵּישׁ וַיִּימַר יְיָ

אֶתְתָּא הָדָא נִסְבִּית וְעִלִּית לְוֹתָהּ וְלֹא אִשְׁכַּחִית לָהּ

בְּתוּלִין

Rashi

ושם לה עלילת דברים. עבירה גוררת עבירה, עבר על לא תשנא (ויקרא יט, יז) סופו לבא לידי לשון הרע:
את האשה הזאת. מכאן שאין אומר דבר אלא בפני בעל דין (ספרי רלז):

То пусть возьмет отец отроковицы и
мать её, и вынесут признаки девства
отроковицы к старейшинам города, к
вратам,

ויסב אבוקא (נ"א אבוקא) דעולמתא ואמה ויפקון ית
בתולי עולמתא לקדם סבי קרתא לתרע בית דין
אתרא

15 וְלָקַח אָבִי הַנַּעֲרָה [הַנַּעֲרָה] וְאִמָּהּ וְהוֹצִיאוּ אֶת־בְּתוּלֶיהָ

הַנַּעֲרָה [הַנַּעֲרָה] אֶל־זִקְנֵי הָעִיר הַשְּׂעִירָה:

Rashi

אבי הנערה ואמה. מי שגדלו גדולים הרעים, יתבזו עליה (שם רלה):

И скажет отец отроковицы
старейшинам: дочь мою я отдал
человеку этому в жену, и он
возненавидел её,

ויימר אבוקא דעולמתא לסביא ית ברתי יהבית
לגברא הדין לאנתו וסננה

16 וְאָמַר אָבִי הַנַּעֲרָה [הַנַּעֲרָה] אֶל־הַזִּקְנִים אֶת־בְּתִילִי נָתַתִּי

לְאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וַיִּשְׁנָאָהּ:

Rashi

ואמר אבי הנערה. מלמד שאין רשות לאשה לדבר בפני האיש (שם):

И вот, он взводит голословные
обвинения, говоря, не нашел я у
дочери твоей девства, но вот
признаки девства дочери моей; и
пусть развернут одежду пред
старейшинами города.

וקא הוא שוי תסקופי מלין למימר לא אשכחית
לברתך בתולין ואלין בתולי ברתי ויפרסון שושיפא
קדם סבי קרתא

17 וְהִנֵּה־הוּא שֹׁם עַל־יֶלֶת דְּבָרִים לֹא־מֵצְאָתִי לְבִתִּי

בְּתוּלִים וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בְּתִילִי וּפְרִשׁוּ הַשְּׂמֹלֶה לִפְנֵי זִקְנֵי

הָעִיר:

Rashi

ופרשו השמלה. הרי זה משל, מחוורין הדברים כשמלה (שם רלו):

Тогда пусть возьмут старейшины того
города человека этого, и накажут его.

וידברון סבי קרמא ההיא ית גברא וילקון יתה

18 וְלָקְחוּ זָקְנֵי הָעִיר־הַהִוא אֶת־הָאִישׁ וַיִּסְרוּ אֹתוֹ:
to chastise

Rashi

ויסרו אותו. מלקות:

И пусть наложат на него пеню в сто
сребреников, и отдадут отцу
отроковицы, так-как он пустил
дурную молву о девице Израильской,
а ему да будет она женою, не может
он отпустить ее во все дни свои.

ויגבון מנה מאה סלעין דכסף ויתנון לאבויא
דעולמתא ארי אפק שום ביש על בתולתא דישראל
ולא תהי לאנתו לית לה רשו למפטררה כל יומיה

Если же справедливо было это: не
было найдено девства у отроковицы,

ואם קשטא הוה פתגמא הדין לא אשתכחו בתולין
לעולמתא

19 וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶּסֶף וְנָתְנוּ לְאָבִי הַנַּעֲרָה כִּי
properly

הוציא שם רע על בתולת ישראל ולויתתיה לאשה

לא יוכל לשלחה כל ימיו: (ס)

20 וְאִם־אֵמֶת הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא־נִמְצְאוּ בְּתוּלִים לַנַּעַר

[לנערה:]

Rashi

ואם אמת היה הדבר. בעדים והתראה, שזנתה לאחר אירוסין (כתובות מד):

То пусть приведут отроковицу ко входу дома отца её, и да побьют ее люди города её камнями, и да умрет она, ибо она совершила срамное в Израиле, блудодействовал в доме отца своего; так устрани зло из среды твоей.

וַיִּפְקֹן יְת עוֹלָמָתָא לְתַרְע בֵּית אָבוּהָא וַיִּרְגְּמֶנָּה אַנְשֵׁי
קִרְתָּהּ בְּאַבְנֵיָא וּתְמוֹת אַרִי עֲבָדַת קָלְנָא בְּיִשְׂרָאֵל
לְזִנְאָה בֵּית אָבוּהָא וּתְפִלִּי עֲבָד דְּבִישׁ מְבִינָךְ

Если найден будет человек, лежащий с женщиною замужнею, то да умрут они оба, человек, лежавший с этою женщиною, и эта женщина; так устрани зло от Израиля.

אַרִי יִשְׁתַּכַּח גִּבְר דְּשָׁכַב עִם אִתְתָּא אִתְת גִּבְר
וַיִּתְקַטְלוּן אַף תְּרוּיָהוֹן גִּבְרָא דְּשָׁכַב עִם אִתְתָּא וְאִתְתָּא
וּתְפִלִּי עֲבָד דְּבִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל

21 וְהוֹצִיאוּ אֶת־הַנֶּעֱרָה [הַנֶּעֱרָה] אֶל־פֶּתַח בֵּית־אָבִיהָ

וּסְקְלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בְּאַבְנֵים וּמָתָה כִּי־עָשְׂתָה נְבִלָה

בְּיִשְׂרָאֵל לְזִנּוֹת^{prostitution} בֵּית אָבִיהָ וּבַעֲרַת הָרַע מִקִּרְבָּךְ:

(ס)

Rashi

אל פתח בית אביה. ראו גידולים שגדלתם (שם מה.):

וסקלוה אנשי עירה. במעמד כל אנשי עירה (ספרי רמ):

לזנות בית אביה. כמו בבית אביה:

22 כִּי־יִמָּצָא אִישׁ שֹׁכֵב | עִם־אִשָּׁה בְּעֶלְת־בָּעַל וּמָתוּ

גַּם־שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם־הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבַעֲרַת

הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל: (ס)

Rashi

ומתו גם שניהם. להוציא מעשה חדודים (ספרי רמא) שאין האשה נהנית מהם:

גם. לרבות הבאים אחריהם (ס"א מאחוריהם). דבר אחר גם שניהם, לרבות את הולד, שאם היתה מעוברת אין ממתינין לה

עד שתלד (ערכין ז).

Если отроковица, девица, помолвлена
будет за когонибудь, и встретит ее
кто в городе, и ляжет с нею:

אֲרִי תְּהִי עוֹלָמָתָא בְּתוּלָתָא דְּמֶאֱרָסָא לְגִבְרָא וַיִּשְׁכַּחנָה
גִּבְרָא בְּקֶרְתָּא וַיִּשְׁכּוּב עִמָּה

to engage
for
matrimony

23 כִּי יִהְיֶה נָעַר [נַעֲרָה] בְּתוּלָה מֶאֱרָשָׁה לְאִישׁ

וּמִצָּאָה אִישׁ בְּעִיר וְשָׁכַב עִמָּה:

Rashi

ומצאה איש בעיר. לפיכך שכב עמה, פרצה קוראה לגנב, הא אלו ישבה בביתה לא אירע לה (ספרי רמב):

То выведите обоих к воротам города
того, и побейте их камнями — и да
умрут они —, отроковицу за то, что
она не кричала в городе, а мужчину за
то, что сделал насилие жене
ближнего своего; так устрани зло из
среды твоей.

וּתְּפָקוּן יֵת תְּרוּיָהוֹן לְתִרְעָה קֶרְתָּא הָהִיא וְתִרְגְּמוּן יִתְהוֹן
בְּאַבְנֵיָא וַיְמוּתוּן יֵת עוֹלָמָתָא עַל עֶסֶק דִּי לֹא צֻחַת
בְּקֶרְתָּא וַיֵּת גִּבְרָא עַל עֶסֶק דְּעָנִי יֵת אֶתַּת חֲבֵרָה
וּתְּפִלֵּי עֶבֶד דְּבִישׁ מִבִּינָךְ

Если же на поле нашел мужчина этот
отроковицу помолвленную, и схватил
ее мужчина и лежал с нею, то да умрет
мужчина, который лежал с нею, один;

וְאִם בְּחֻקְלָא יִשְׁכַּח גִּבְרָא יֵת עוֹלָמָתָא דְּמֶאֱרָסָא וַיִּתְקַף
בָּהּ גִּבְרָא וַיִּשְׁכּוּב עִמָּה וַיִּתְקַטֵּל גִּבְרָא דְּשָׁכַב עִמָּה
בְּלַחֲדוּדָהּ

24 וְהוֹצֵאתֶם אֹתָם שְׁנֵיהֶם אֶל־שַׁעַר | הָעִיר הַהוּא וּסְקַלְתֶּם

אֹתָם בְּאַבְנִים וּמָתוּ אֶת־הַנָּעַר [הַנַּעֲרָה] עַל־דִּבְרֵי אִשְׁרָ

לֹא־צִעֲקָה בְּעִיר וְאֶת־הָאִישׁ עַל־דִּבְרֵי אִשְׁר־עָנָה

אֶת־אִשְׁתּוֹ רַעְהוּ וּבְעִרְתָּ הָרָע מִקִּרְבְּךָ: (ס)

25 וְאִם־בִּשְׂדֵּה יִמָּצָא הָאִישׁ אֶת־הַנָּעַר [הַנַּעֲרָה]

הַמֶּאֲרָשָׁה וַיַּחֲזִיק־בָּהּ הָאִישׁ וְשָׁכַב עִמָּה וּמָת הָאִישׁ

אִשְׁר־שָׁכַב עִמָּה לְבָדּוֹ:

А отроковице не делай ничего, на
отроковице нет греха смертного, ибо
как бы восстал человек на ближнего
своего и бил его до смерти, таково и
дело это.

וְלַעֲוֹלָמָתָא לֹא תַעֲבֹד מִדַּעַם לִית לַעֲוֹלָמָתָא חֹבֶת דִּין
דְּקָטוּל אָרִי כְּמָא דִּיקוּם גְּבָרָא עַל חֲבֵרָה וְיִקְטְלָהּ
נֶפֶשׁ בֶּן פִּתְגָמָא הָדִין

26 וְלַנְעָר [וְלַנְעָרָה] לֹא-תַעֲשֶׂה דְבָר אֵין לַנְעָר [לַנְעָרָה]

חֲטָא מוֹת כִּי כְּאִשְׁרֵי יָקוּם אִישׁ עַל-רֵעֵהוּ וְרָצְחוּ נֶפֶשׁ
בֶּן הַדְּבָר הַזֶּה:

Rashi

כי כאשר יקום וגו'. לפי פשוטו זהו משמעו, כי אנוסה היא ובחזקה עמד עליה, כאדם העומד על חבירו להרגו. ורבותינו דרשו
בו, (סנהדרין עג. פסחים כה:) הרי זה בא ללמד ונמצא למד וכו':

Ибо на поле нашел он ее, кричала
отроковица помолвленная, но не
было кому спасти ее.

אָרִי בְּחַקְלָא אֲשַׁכַּח צֹחַת עוֹלָמָתָא דְּמֶאֱרָסָא וְלִית
דְּפָרִיק לָהּ

27 כִּי בַשָּׂדֶה מְצָאָהּ צָעָקָה הַנְּעָרָה [הַנְּעָרָה] הַמְּאֻרָשָׁה to shriek

וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָהּ: (ס)

Если кто встретит отроковицу,
девицу, которая не помолвлена, и
схватит ее, и ляжет с нею, и они будут
застигнуты,

אָרִי יִשְׁכַּח גְּבָר עוֹלָמָתָא בְּתוּלָתָא דִּי לֹא מֶאֱרָסָא
וְיִחַדְנָה וְיִשְׁכַּב עִמָּה וְיִשְׁתַּכְּחוּן

28 כִּי-יִמְצָא אִישׁ נַעַר [נְעָרָה] בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא-אֻרְשָׁה

וְתִפְשָׁה וְיִשְׁכַּב עִמָּה וְנִמְצְאוּ:

То пусть даст мущина, лежавший с
нею, отцу отроковицы пятьдесят
сребреников, а ему да будет она
женою; за то, что он сделал ей
насилие, не может он отпустить ее во
все дни свои.

וַיִּתֵּן גִּבְרָא דִּישְׁכַּב עִמָּה לְאַבּוּהָא דְּעוֹלָמְתָא חֲמִשִּׁין
סִלְעִין דְּכֶסֶף וְלֵה תְּהִי לְאַנְתּוּ חֵלֶף דִּי עֲנִיָּה לִית לָהּ
רִישׁוֹ לְמַפְטָרָה כָּל יוֹמוֹהִי

29 וַיִּתֵּן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּה לְאָבִי הַנֶּעֱרָה [הַנְּעָרָה] חֲמִשִּׁים

כֶּסֶף וְלֹו־תִהְיֶה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה לֹא־יִוָּכַל

שְׁלָחָה כָּל־יָמֶיהָ: (ס)

דברים 23

Да не берет человек за себя жены
отца своего, и да не открывает
воскрилия отца своего.

לֹא יִסֹּב גִּבְרָא יָת אֶתֶּת אָבוּהִי וְלֹא יִגְלִי כְּנָפָא דְּאָבוּהִי

1 לֹא־יִקַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ אָבִיו וְלֹא יִגְלֶה כְּנָף אָבִיו: (ס)

Rashi

לא יקח. אין לו בה לקוחין ואין קדושין תופסין בה (קידושין סז):

ולא יגלה כנף אביו. שומרת יבם של אביו הראויה לאביו, והרי כבר מוזהר עליה משום עֲרֻת אָחִי אָבִיךָ (ויקרא יח, יד), אלא
לעבור על זו בשני לאוין, ולסמוך לה לא יבא ממזר, ללמד שאין ממזר אלא מחייבי כריתות, וק"ו מחייבי מיתות ב"ד, שאין
בעריות מיתת ב"ד שאין בה כרת:

Да не входит тот, у кого раздавлены
ятра, и каженик, в собрание
Превечного.

לֹא יִדְכִּי דְּפָסִיק וְדִמְחָבֵל לְמַעַל בְּקַהֲלָא דִּי

2 לֹא־יִבָּא פְּצוּעַ - דִּכָּא וּכְרוּת שִׁפְכָה בְּקַהֲלָא she poured mutilated to split

יְהוָה: (ס)

Rashi

פצוע דכה. שנפצעו או נדכאו ביצים שלו (יבמות עה.):

וכרות שפכה. שנכרת הגיד, ושוב אינו יורה קילוח זרע, אלא שופך ושותת (שם): ואינו מוליד:

Да не входит рожденный в
кровосмешении в собрание
Превечного, даже десятое поколение
его не должно входить в собрание
Превечного.

לא ידכי ממזרא למעל בקהל דיי אף דרא עשירא
לא ידכי לה למעל בקהל דיי

tenth tenth
עשירי עשירי בקהל יהוה גם דור לא יבא ממזר

לא יבא לו בקהל יהוה: (ס)

Rashi

לא יבא ממזר בקהל ה'. לא ישא ישראלית:

Да не входит Аммонитянин и
Моавитянин в собрание Превечного,
даже десятое поколение их не
должно входить в собрание
Превечного, во веки;

לא ידכון עמונאי ומואבאי למעל בקהל דיי אף דרא
עשירא לא ידכי להון למעל בקהל דיי עד עולם

Moabite Ammonite
לא יבא עמוני ומואבי בקהל יהוה גם דור

עשירי לא יבא להם בקהל יהוה עד-עולם:

Rashi

לא יבא עמוני. לא ישא ישראלית:

За то, что не встретили вас с хлебом и
водою на пути, когда вы вышли из
Египта, и за то, что он нанял против
тебя Билеама, сына Беорова, из
Петора в Арам-Нагараиме, чтобы
проклясть тебя.

על עסק די לא ערעו יתכון בלחמא ובמיא בארשא
במפקכון ממצרים ודי אגר עלך ית בלעם בר בעור
מפתור ארם די על פרת ללטייתך

על-דבר אשר לא-קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך 5

בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את-בלעם

בן-בעור מפתור ארם נהרים לקללך:

Rashi

על דבר. על העצה (ספרי רנ) שיעצו אתכם להחטיאכם:

בדרך. כשהייתם בטירוף:

Но не захотел Превечный, Бог твой,
слушать Билеама, и обратился для тебя
Превечный, Бог твой, проклятие в
благословение, ибо Превечный, Бог
твой, любит тебя.

וְלֹא אָבִי יי אֱלֹהֶיךָ לְקַבֵּל מִן בִּלְעָם וְהִפָּךְ יי אֱלֹהֶיךָ
לְךָ יְתָ לְוִטִּי לְבָרְכֹנִי אֲרִי רַחֲמֶיךָ יי אֱלֹהֶיךָ

Не желай им мира и добра во все дни
твои, во веки.

לֹא תִתְבַּע שְׁלָמָהוֹן וְטַבְתָּהוֹן כָּל יוֹמֶיךָ לְעָלָם

6 וְלֹא-אָבִהּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמַע אֶל-בִּלְעָם וַיִּהְפֹּךְ יְהוָה

אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת-הַקְּלָלָה לְבִרְכָּה כִּי אָהֲבָךְ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ:

7 לֹא-תִדְרֹשׁ שְׁלָמָם וְטַבְתָּם כָּל-יְמֶיךָ לְעוֹלָם: (ס)

Rashi

לא תדרש שלמם. מכלל שנאמר עמך יושב בקרבך (פסוק יז), יכול אף זה כן, תלמוד לומר לא תדרוש שלומם (שם רנא):

רביעי

Не гнушайся Эдомея, ибо он брат
твой; не гнушайся Египтянина, ибо
пришельцем был ты в земле его.

לֹא תִרְחַק אֲדוֹמָאָה אֲרִי אַחִיךָ הוּא לֹא תִרְחַק
מִצְרָאָה אֲרִי דִּיר הָיִתָּה בְּאֶרֶץ

8 לֹא- תִתְעַב ^{an Edomite} אֲדָמִי ^{to loathe} כִּי אֶחָיךָ הוּא (ס) לֹא-תִתְעַב

מִצְרֵי כִי-גֵר הָיִיתָ בְּאֶרֶץ:

Rashi

לא תתעב אדמי. לגמרי, אע"פ שראוי לך לתעבו שיצא בחרב לקראתך:

לא תתעב מצרי. מכל וכל, אע"פ שזרקו זכורכם ליאור, מה טעם, שהיו לכם אכסניא בשעת הדחק. לפיכך:

Дети, которые у них родятся, третье
поколение их, могут войти в собрание
Превечного.

בְּנֵי דִי יִתְיַלְדוּ לָהֶן דְּרָא תְּלִיתָאָה יְדֵכִי לָהֶן לְמַעַל
בְּקָהֳלָה דִּי

9 בְּנִים אֲשֶׁר-יִוָּלְדוּ לָהֶם דֹּר שְׁלִישִׁי יָבֹא לָהֶם בְּקָהֳלָה

יְהוָה: (ס)

Rashi

בנים אשר יולדו להם דור שלישי וגו'. ושאר האומות מותרין מיד, הא למדת, שהמחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו, שההורגו הורגו בעולם הזה, והמחטיאו מוציאו מן העולם הזה ומן העולם הבא, לפיכך אדום שקדמם בחרב לא נתעב, וכן מצרים שטבעום, ואלו שהחטיאום נתעבו:

Когда выступишь станом против
врагов твоих, то берегись всего
дурного.

10 כִּי־תֵצֵא מִחֲנֶה עַל־אֹיְבֶיךָ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע:

אַרְי תְּפֹק מִשְׁרִיתָא עַל בְּעָלֵי דְבָבָךְ וְתִסְתַּמֵּר מִכָּל
מַדְעָם בִּישׁ

Rashi

כי תצא וגו' ונשמרת. שהשטן מקטרג בשעת הסכנה:

Если будет у тебя человек, который
нечист от ночного случая, то пусть
выйдет вон из стана, он не должен
входить в стан.

11 כִּי־יִהְיֶה בָךְ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִהְיֶה טָהוֹר מִקְרָה ^{an occurrence}

לַלַּיְלָה וַיֵּצֵא אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה לֹא יָבֹא אֶל־תּוֹךְ

הַמַּחֲנֶה:

אַרְי יְהִי בָךְ גִּבֵּר דִּי לֹא יְהִי דְכִי מִקְרָה לַיְלָיָא וַיִּפּוֹק
לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא לֹא יַעוּל לְגוֹ מִשְׁרִיתָא

Rashi

מקרה לילה. דיבר הכתוב בהווה:

ויצא אל מחוץ למחנה. זו מצות עשה:

לא יבא אל תוך המחנה. זו מצות לא תעשה, ואסור להכנס למחנה לויח וכל שכן למחנה שכינה (פסחים סח.):

И да будет, при наступлении вечера,
пусть выкупается он в воде, и по
заходе солнца может войти в стан.

12 וְהָיָה לַפְּנוֹת־עֶרֶב יִרְחֹץ בַּמַּיִם וְכָבֹא הַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא

אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה:

וְהָיָה לְמַפְנֵי רַמְשָׁא יִסְחִי בַּמַּיָּא וְכַמְעַל שְׁמֵשׁא יַעוּל
לְגוֹ מִשְׁרִיתָא

Rashi

והיה לפנות ערב. סמוך להערב שמשו יטבול, שאינו טהור בלא הערב השמש:

И место да будет у тебя вне стана,
куда бы тебе выходить вон.

וְאַתֶּר מִתְקַן יְהִי לָךְ מִבְּרָא לְמִשְׁרִיתָא וְתִפּוֹק תִּמָּן
לְבָרָא

13 וַיֵּד תִּהְיֶה לָּךְ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיֵּצֵאתָ שָׁמָּה חוּץ:

Rashi

ויד תהיה לך. כתרגומו, כמו איש על ידו (במדבר ב, יז):
מחוץ למחנה. חוץ לענן:

И лопатка да будет у тебя при
оружии твоём; и когда будешь
садиться вне, покопай ею, а затем
закрой испражнение твоё.

וּסְפָתָא תְּהִי לָךְ עַל זִינְךָ וַיְהִי בְּמִיתְבָּךְ לְבָרָא וְתַחֲפֹר
בָּהּ וְתַתּוּב וְתַכְסִּי יָת מִפְקָתָךְ

14 וַיֵּתֵד תִּהְיֶה לָּךְ עַל־אֲזִנְךָ וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוּץ

peg

וְחִפְרָתָהּ כִּהּ וְשִׁבְתָּ וְכִסִּיתָ אֶת־^{filth} צִאָתָךְ :

Rashi

על אזנך. לבד משאר כלי תשמישך:
אזנך. כמו כלי זייןך:

Ибо Превечный, Бог твой, шествует
посреди стана твоего, чтобы тебя
избавлять, а врагов твоих предавать
тебе, поэтому да будет стан твой свят,
и да не увидит Он у тебя чего либо
срамного и не отступит от тебя.

אַרִי יי אֱלֹהֶךָ שְׁכִינָתָהּ מְהֻלָּא בְּגוֹ מִשְׁרִיתָךְ
לְשִׁבּוֹתָךְ וּלְמַמְסַר בְּעַלִּי דְבָבְךָ קִדְמָךְ וְתִהִי מִשְׁרִיתָךְ
קִדִּישָׁא וְלֹא יִתְחַזִּי בְּךָ עֲבֵרַת פְּתֻגָּם וִיתוּב מִימְרָה
מִלְאוּטְבָא לָךְ

15 כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵתְהַלֵּךְ | בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וּלְתַת

אִיבֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מִחֲנִיךָ קָדוֹשׁ וְלֹא־יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוּת
דְּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ: (ס)

Rashi

ולא יראה בך. הקב"ה, ערות דבר:

Не выдавай раба господину его, когда
он спасается к тебе от господина
своего.

16 לא־תִסְגִּיר עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָיו אֲשֶׁר־יִנָּצֵל אֵלָיְךָ מֵעַם
אֲדֹנָיו:

לֹא תִמָּסֵר עֶבֶד עִמָּמִין לַיָּד רַבּוֹנָה דִּישְׁתִּיב לְוִתְךָ
מִלּוֹת רַבּוֹנָה

Rashi

לא תסגיר עבד. כתרגומו. דבר אחר, אפילו עבד כנעני של ישראל שברח מחוצה לארץ ישראל (גיטין מה.).

У тебя пусть сидит он, в среде твоей,
на месте, которое он выберет в каких
нибудь из врат твоих, где ему
понравится; не притесняй его.

17 עִמָּךְ יֵשֵׁב בְּקִרְבְּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ
בְּטוֹב לוֹ לֹא תוֹנֶנּוּ : (ס)
to rage or
be violent

עִמָּךְ יִתֵּב בִּינְךָ בְּאַתְרָא דִּי יִתְרַעֵי בְּחֻדָּא מִן קְרוֹיְךָ
בְּדִיִּיטֵב לֵה לֹא תוֹנִינָה

Да не будет непотребницы из
дочерей Израилевых, и да не будет
непотребника из сынов Израилевых.

18 לֹא־תִהְיֶה קְדֻשָּׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה קְדֻשׁ
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
temple
prostitute

לֹא תִהְיֶה אֶתְתָּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְגִבְרָ עֶבֶד וְלֹא יִסָּב
גִּבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְתָּא אָמָא

Rashi

לא תהיה קדשה. מופקרת, מקודשת ומזומנת לזנות:

ולא יהיה קדש. מזומן למשכב זכור (סנהדרין נד:), ואונקלוס תרגם לא תהא אתתא מבנת ישראל לגבר עבדא, שאף זו מופקרת לבעילת זנות היא, מאחר שאין קדושין תופסין לו בה, שהרי הוקשו לחמור, שנאמר שָׁבוּ לָכֶם פֶּה עִם הַחֲמֹר (בראשית כב, ה), עם הדומה לחמור. ולא יסב גברא מבני ישראל אתתא אמא, שאף הוא נעשה קָדֵשׁ על ידה, שכל בעילותיו בעילות זנות, שאין קדושין תופסין לו בה:

Не вноси подарка блуднического и
платы псовой в дом Превечного, Бога
твоего, ни по какому либо обету, ибо
мерзость пред Превечным, Богом
твоим, оба они.

לֹא תַעֲלֶה אֶגֶר וְנִיתָא וְחִילְפֵּן כְּלָבָא לְבֵית מִקְדָּשָׁא דִּי
אֱלֹהִים לְכָל נְדָרָא אֲרִי מְרַחֵק קָדָם יְיָ אֱלֹהֵינוּ אִם
תְּרוּיָהוֹן

19 לֹא-תִבְיֹא אֶתְנֹן ^{a gift} זֹנָה ^{price} וּמַחִיר פֶּלֶב בֵּית יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ לְכָל-נֶדֶר כִּי תֹעֲבֹת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ גַם-שְׁנֵיהֶם:

Rashi

אתנן זונה. נתן לה טלה באתננה פסול להקרבה:

ומחיר כלב. החליף שה בכלב:

גם שניהם. לרבות שנויים (בבא קמא סה:), כגון חטים ועשאו סלת:

Не бери роста от брата твоего, ни
роста с денег, ни роста с съестного, ни
роста с чего либо, что можно отдавать
в рост.

לֹא תִרְבִּי לְאַחִיךָ רִבִּית כֶּסֶף רִבִּית עֲבוּר רִבִּית כָּל
מִדַּעַם דְּמִתְרַבִּי

20 לֹא- תִשִּׁיף ^{to strike with a sting} לְאַחִיךָ ^{interest on a debt} נִשְׁפָּה כֶּסֶף נִשְׁפָּה אֶכֶל נִשְׁפָּה
כָּל-דִּבְרֵי אֲשֶׁר יִשָּׂה:

Rashi

לא תשיף. אזהרה ללווה שלא יתן רבית למלווה (בבא מציעא עה:), ואח"כ אזהרה למלווה, אֶת כֶּסֶף לֹא תִתֵּן לוֹ בְּנִשְׁפָּה (ויקרא כה, לו ספרי רסב):

От чужестранца можешь ты брать
рост, а от брата твоего ты не должен
брать рост, чтобы Превечный, Бог
твой, благословил тебя во всяком
начинании руки твоей, на земле, в
которую тыходишь, чтобы владеть
ею.

לְבַר עֲמִמִּין תִּרְבִּי וְלֹא־חֹדֶף לֹא תִרְבִּי בְּדִיל דִּיבְרַכְנָךְ יי
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל אוֹשְׁטוֹת יָדְךָ עַל אֶרֶץ אֲדָמָה לְתִמְנָן
לְמִירְתָּהּ

foreigner

21 לְנֹכְרִי תִשְׁיֶה וְלֹא־חֹדֶף לֹא תִשְׁיֶה לְמַעַן יְבָרְכְךָ יְהוָה

sending

אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מִשְׁלַח יָדְךָ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה

בְּאֶשְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ: (ס)

Rashi

לנכרי תשיה. ולא לאחיד (בבא מציעא ע:), לאו הבא מכלל עשה, עשה, לעבור עליו בשני לאוין ועשה:

Если даешь обет Превечному, Богу
твоему, то не медли исполнить его,
ибо Превечный, Бог твой, будет
требовать его с тебя, и на тебе будет
грех.

אֲרִי תִדֹר נֶדֶר קֶדֶם יי אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאַחֵר לְשִׁלְמוֹתָהּ
אֲרִי מִתְבַּע יִתְבַּעֲנָה יי אֱלֹהֶיךָ מִנָּךְ וַיְהִי בְךָ חֹבָא

22 כִּי־תִדֹר נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאַחֵר לְשִׁלְמוֹ כִּי־דָרַשׁ

יְדִרְשְׁנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִעֲמֶךָ וַיְהִי בְךָ חָטָא:

Rashi

לא תאחר לשלמו. שלשה רגלים, ולמדוהו רבותינו מן המקרא (ראש השנה ד:):

Если же ты воздержишься от обетов,
то на тебе не будет греха.

וְאֲרִי תִתְמַנֶּע לְמִנְדֹר לֹא יְהִי בְךָ חֹבָא

23 וְכִי תִחְזֹל לְנֶדֶר לֹא־יִהְיֶה בְךָ חָטָא:

Выходящее из уст твоих соблюдай и
исполняй так, как ты дал обет
Превечному, Богу твоему,
доброхотное даяние, которое ты
обещал устами твоими.

אַפְקוֹת סְפוֹתָי תִּטֵּר וְתַעֲבֹד כְּמֵא דִּי נִדְרָתָא קֳדָם יי
אֱלֹהֵיךָ נִדְבָתָא דִּי מְלִלְתָּא בְּפִומָךְ

24 מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעֲשֵׂיתָ כְּאֲשֶׁר נִדְרָתָ לַיהוָה

אֱלֹהֶיךָ נִדְבָתָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ: (ס)

Rashi

מוצא שפתיך תשמור. ליתן עשה על לא תעשה (שם ו.):

חמישי

Когда войдешь в виноградник
ближнего твоего, то можешь есть
ягоды по желанию своему, досыта, но
в сосуд твой не клади.

אַרִּי תִתְּגַר בְּכֶרֶם דְּחִבְרָךְ וְתִיכּוֹל עֲנָבִין כְּנִפְשְׁךָ
שְׁבַעַךְ וּלְמִאֲנָךְ לֹא תִתֵּן

25 כִּי תִבֹּא בְּכֶרֶם רֵעֶךָ וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים ^{a grape} כְּנִפְשְׁךָ שְׁבַעַךְ

וְאֶל-כֵּלֶיךָ לֹא תִתֵּן: (ס)

Rashi

כי תבא בכרם רעך. בפועל הכתוב מדבר (בבא מציעא פז.):

כנפשך. כמה שתרצה:

שבעך. ולא אכילה גסה (שם):

ואל כליך לא תתן. מכאן שלא דברה תורה אלא בשעת הבציר, בזמן שאתה נותן לכליו של בעל הבית (שם), אבל אם בא לעדור ולקשקש, אינו אוכל (שם פט):

Когда придешь на жатву ближнего
твоего, то можешь срывать колосья
рукою своею, но серпа не поднимай
на жатву ближнего твоего.

אֲרִי תִתְּגֵר בְּקִמְתָּא דְּחִבְרָא וְתִקְטֹף מְלִילָא בִידָא
וּמִגְלָא לֹא תִרִים עַל קִמְתָּא דְּחִבְרָא

26 כִּי תִבֹּא בְּקִמְתָּא רִעָא וְקִטְפֹת מְלִילָת בִּידָא
וְחִרְמֵשׁ לֹא תִרִים עַל קִמְתָּא רִעָא: (ס)

she stood up
ear of grain to strip off
to quiver
sickle

Rashi

כי תבא בקמת רעך. אף זו בפועל הכתוב מדבר (ב"מ פז):

דברים 24

Когда кто возьмет жену и сочается с
нею, и она не найдет благоволения в
глазах его, потому что он нашел в ней
что нибудь срамное: то пусть
напишет ей письмо разводное, и
отдаст ей в руки, и отпустит ее из
дома своего.

אֲרִי יִסֹּב גִבֹּר אֶתְתָּא וַיִּבְעֵלְנָה וַיְהִי אִם לֹא תִשְׁכַּח
רַחֲמִין בְּעֵינֵיהִי אֲרִי אִשְׁכַּח בָּהּ עֲבֶרֶת פְּתָגָם וַיִּכְתֹּב
לָהּ גֵּט פְּטוּרִין וַיְהִי בְיָדָהּ וַיִּפְטְרֶנָה מִבֵּיתָהּ

1 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָעֻלָּה וַיְהִי אִם־לֹא תִמְצָא־חֵן

בְּעֵינָיו כִּי־מִצָּא בָּהּ עֲרוּת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר

כָּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ: a cutting

Rashi

כי מצא בה ערות דבר. מצוה עליו לגרשה, שלא תמצא חן בעיניו (ס"א מצוה שלא תמצא חן בעיניו):

Когда же она выйдет из дома его, и
пойдет, и выйдет за другого мужа,

וְתִפּוֹק מִבֵּיתָהּ וְתֵהֵי לְגִבֹּר אַחֲרֹן

2 וַיֵּצֵאָה מִבֵּיתוֹ וְהִלָּכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ־אַחֵר:

Rashi

לאיש אחר. אין זה בן זוגו של ראשון, הוא הוציא רשעה מתוך ביתו, וזה הכניסה (גיטין צ:):

И возненавидит ее сей последний муж, и напишет ей письмо разводное, и отдаст ей в руки, и отпустит ее из дома своего, или умрет сей последний муж, который взял ее себе в жену:

וְיִסְנֶאֱהָ גִבְרָא בְּתָרְאָה וְיִכְתֹּב לָהּ גִּט פְּטוּרִין וְיִתֵּן
בְּיָדָהּ וְיִפְטֹרְנָה מִבֵּיתָהּ אוֹ אִרֵּי יָמוֹת גִּבְרָא בְּתָרְאָה
דְּנִסְבָּה לָהּ לְאַנְתּוּ

Rashi

ושנאה האיש האחרון. הכתוב מבשרו שסופו לשנאותה, ואם לאו, קוברתו, שנאמר או כי ימות:

То не может первый её муж, который отпустил ее, опять взять ее, чтобы она была ему женою, после того, как она осквернена была, ибо это мерзость пред Превечным, и не порочь земли, которую Превечный, Бог твой, дает тебе в удел.

לִית לָהּ רִשׁוֹ לְבַעֲלָהּ קְדָמָא דִּי פְטָרָה לְמַתָּב
לְמִסְבָּה לְמַהְוִי לָהּ לְאַנְתּוּ בְּתָר דִּי אִסְתָּאבַת אִרֵּי
מְרַחָקָא הִיא קָדָם יי וְלֹא תַחֲיִב יֵת אֶרְעָא דִּי יי
אֱלֹהֶיךָ יִהְיֶה לְךָ אַחְסָנָא

Rashi

אחרי אשר הטמאה. לרבות סוטה שנסתרה (יבמות יא):

3 וְשִׁנְאָהּ הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן
בְּיָדָהּ וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ אוֹ כִּי יָמוֹת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן
אֲשֶׁר־לָקְחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה:

4 לֹא־יִכָּל בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר־שִׁלְחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ
לְהָיוֹת לוֹ לְאִשָּׁה אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִטְמְאָה כִּי־תוֹעֵבָה הִוא
לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא תַחֲטִיֵּא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לְךָ נַחֲלָה: (ס)

שישי

Когда кто возьмет жену новую, то
пусть не отправляется в ополчение, и
да не поступает в оное для какого
нибудь дела; свободным да останется
он для дома своего один год, чтобы
увеселять жену свою, которую взял.

אֲרִי יִסֹּב גִּבּוֹר אֶתְתָּא חֲדָתָא לָא יִפּוֹק בְּחִילָא וְלֹא
יַעֲבֹר עָלוּהִי לְכָל מַדְעָם פָּנֵי יְהִי לְבֵיתָהּ שְׂתָא חֲדָא
וַיַּחֲדִי יֵת אֶתְתָּהּ דִּי נִסֹּב

5 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בַּצָּבָא וְלֹא־יַעֲבֹר

עָלָיו לְכָל־דָּבָר נָלִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אֶחָת וְשָׂמַח

אֶת־אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־לָקַח: (ס)

Rashi

אשה חדשה. שהיא חדשה לו, ואפילו אלמנה, פרט למחזיר גרושתו (סוטה מד.):

ולא יעבור עליו. דבר הצבא:

לכל דבר. הוא צורך הצבא, לא לספק מים ומזון ולא לתקן דרכים, אבל החוזרים מעורכי המלחמה ע"פ כהן, כגון בנה בית

ולא חנכו, או ארס אשה ולא לקחה, מספקין מים ומזון ומתקנין את הדרכים (ספרי רעא — סוטה מד.):

יהיה לביתו. אף בשביל ביתו, אם בנה בית וחנכו, ואם נטע כרם וחללו, אינו זו מביתו בשביל צרכי המלחמה:

לביתו. זה ביתו (ספרי שם):

יהיה. לרבות את כרמו:

ושמח. ישמח את אשתו, ותרגמו ויחדי ית אֶתְתָּהּ, והמתרגם ויחדי עם אתתיה, טועה הוא, שאין זה תרגום של וְשָׂמַח אלא של

וְשָׂמַח:

Да не берут в залог ни нижнего
жернова, ни верхнего, ибо жизнь
берет такой в залог.

לֹא יִסֹּב מְשֻׁכָּנָא רַחֲיָא וְרַכָּבָא אֲרִי כְהוֹן מִתְעַבֵּד מְזוֹן
לְכָל נֶפֶשׁ

6 לֹא־יִחָבֵל רַחֲיִים וְרַכָּב כִּי־נֶפֶשׁ הוּא חֲבֵל: (ס) millstone

Rashi

לא יחבול. אם בא למשכנו על חובו בב"ד, לא ימשכנו בדברים שעושים בהן אוכל נפש (בבא מציעא קיג):

רחים. היא התחתונה:

ורכב. היא העליונה:

Когда будет найден человек, который похитил кого либо из братьев своих, сынов Израилевых, и поработил его, и продал его, то да умрет похититель этот; так устрани зло из среды твоей.

ארי ישתכח גבר גנב נפשא מאחזי מבני ישראל
ויתגר בה ויזבנה ויתקטל גנבא ההוא ותפלי עבד
דביש מבינך

7 כִּי־יִמָּצָא אִישׁ גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֶחָיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל

properly

והתעמר בו ומכרו ומת הגנב ההוא ובערת הרע

מקרבך:

Rashi

כי ימצא. בעדים (ספרי רעג) והתראה, וכן כל ימצא שבתורה:

והתעמר בו. אינו חייב עד שישתמש בו:

Будь осторожен с язвою проказы, чтобы тщательно соблюдать и исполнять все, в чем будут наставлять вас священники-Левиты; как я повелел им, так блюдите исполнять.

אסתמר במכתש סגירו למטר לחדא ולמעבד ככל די
ילפון יתכון כהניא לואי כמא די פקדתנו תטרון
למעבד

8 הַשֹּׁמֵר בְּנִגְעֵ־הַצֹּרֶעַת לְשֹׁמֵר מֵאֵד וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל

אשר־יורו אתכם הכהנים הלויים כאשר צויתם

תשמרו לעשות: (ס)

Rashi

השמר בנגע הצרעת. שלא תתלוש סימני טומאה ולא תקוץ את הבהרת (מכות כב.):

ככל אשר יורו אתכם. אם להסגיר, אם להחליט, אם לטהר:

Помни, что Превечный, Бог твой,
сделал Мириами на пути, когда вы
вышли из Египта.

הוּי דְּכִיר יְת דִּי עֲבַד יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם בְּאֶרְחָא
בְּמִפְקֹכֹן מִמִּצְרַיִם

9 זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם בְּדֶרֶךְ

בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם: (ס)

Rashi

זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים. אם באת להזהר שלא תלקה בצרעת, אל תספר לשון הרע, זכור העשוי למרים שדברה באחיה ולקתה בנגעים (ספרי רעה):

Когда ты даешь ближнему твоему что
нибудь в заем, то не входи в дом его,
чтобы взять у него залог.

אַרִּי תְרִשִׁי בְּחִבְרֶיךָ רִשּׁוֹ מִדָּעַם לֹא תַעוֹל לְבֵיתָהּ
לְמִסֵּב מִשְׁכּוּנָהּ

10 כִּי תִשָּׂא תַשָּׂא בְרַעְיָךְ מִשְׁאֵת a loan
מֵאוֹמָה לֹא-תָבֹא to lend or borrow on...
אֶל-בֵּיתוֹ לְעֵבֶט to pawn
עֵבֶטוֹ : pledge

Rashi

כי תשה ברעך. תחוב בחבירך:
משאת מאומה. חוב של כלום:

На улице постой, а тот, кому ты
даешь взаймы, вынесет к тебе залог на
улицу.

בְּבֵרָא תִקּוּם וְגִבְרָא דִּי אֶת רִשִּׁי בֵּה יִפֹּק לְוֹתֶיךָ יֵת
מִשְׁכּוּנָא לְבֵרָא

11 בְּחוּץ תַּעֲמֹד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אָתָּה נִשָּׂא בּוֹ יוֹצִיא אֵלֶיךָ

אֶת-הָעֵבֶט הַחוּצָה:

И если он человек бедный, то не
ложись спать с залогом его;

וְאִם גִּבֹּר מִסְכֵּן הוּא לֹא תִשְׁכּוּב בְּמִשְׁכּוּנָהּ

12 וְאִם-אִישׁ עֲנִי הוּא לֹא תִשְׁכַּב בְּעֵבֶטוֹ:

Rashi

לא תשכב בעבטו. לא תשכב ועבטו אצלך:

Ты должен возвратить ему залог, как
только зайдет солнце, дабы он мог
спать в одежде своей, и благословил
тебя, а тебе вменится это в
праведность пред Превечным, Богом
твоим.

13 הָשֵׁב תְּשִׁיב לוֹ אֶת־הַעֲבוֹט כֶּבֶד הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁכַב

בְּשִׁלְמָתוֹ וּבִבְרָכָךָ וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

(ס)

אֶתְבָּא תִּתֵּב לָהּ יֵת מִשְׁכּוֹנָא כְּמַעַל שְׁמֵשׁא וְיִשְׁכּוּב
בְּכִסּוּתָהּ וּבִבְרָכְךָ וּלְךָ תִּהְיֶה זְכוּתָא קָדָם יי אֱלֹהֶיךָ

Rashi

כבוא השמש. אם כסות לילה הוא, ואם כסות יום החזירהו בבקר, וכבר כתוב בואלה המשפטים עד בא השמש תשיבנו לו
(שמות כב, כה), כל היום תשיבנו לו, וכבא השמש תקחנו (בבא מציא קיד):
וברכך. ואם אינו מברכך, מכל מקום ולך תהיה צדקה:

שביעי

Не обижай наемника, бедного и
нуждающегося, из братьев ли твоих,
или из пришельцев твоих, которые в
земле твоей, во вратах твоих.

14 לֹא־ תַעֲשֶׂק לֹא־ תַעֲשֶׂק שָׂכִיר עֲנִי וְאַבְיּוֹן מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ

אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ בְּשַׁעְרֶיךָ:

לֹא תַעֲשֹׂק אֲגִירָא עֲנִיא וּמִסְכָּנָא מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּיּוֹרְךָ
דִּי בְּאַרְעֶךָ בְּקִרְוֶיךָ

Rashi

לא תעשוק שכיר. והלא כבר כתוב, אלא לעבור על האביון בשני לאוין, לא תעשוק שכר שכיר שהוא עני ואביון, ועל העשיר
כבר הוזהר לא תעשוק את רֵעֶךָ (ויקרא יט, יג):
אביון. התאב לכל דבר (ויקרא רבה לד, ו):
מגרך. זה גר צדק:
בשעריך. זה גר תושב האוכל נבילות:
אשר בארצך. לרבות שכר בהמה וכלים:

В тот же день отдай плату его, чтобы
солнце над нею не заходило, ибо он
беден, и на нее полагает он надежду
свою; чтобы он не возопил на тебя к
Превечному, и не было на тебе греха.

בְּיוֹמָהּ תִּתֵּן אַגְרָהּ וְלֹא תַעֲוֹל עָלוּהִי שְׁמִשָּׁא אָרִי עֲנִיָּא
הוא וְלֹא הוּא מְסַר יָת נַפְשָׁהּ וְלֹא יִקְרִי עָלָהּ קָדָם יי
וְיִהְיֶה בָךְ חֻבָּא

15 בְּיוֹמָהּ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא-תָבֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עֲנִי הוּא
וְאֵלָיו הוּא נִשָּׂא אֶת-נַפְשׁוֹ וְלֹא-יִקְרָא עָלָיו אֶל-יְהוָה
וְיִהְיֶה בָךְ חֻטָּא: (ס)

Rashi

ואליו הוא נושא את נפשו. אל השכר הזה הוא נושא את נפשו למות, עלה בכבש ונתלה באילן (כבא מציעא קיב.):
והיה בך חטא. מכל מקום, אלא שממהרין ליפרע ע"י הקורא (ספרי רעט):

Да не будут казнимы отцы за детей, и
дети да не будут казнимы за отцов;
каждый за свой грех должен быть
казнен.

לֹא יָמוּתוּן אָבֹהֶן עַל פֹּהַם בְּנֵין וּבְנֵין לֹא יָמוּתוּן עַל
פֹּהַם אָבֹהֶן אֲנִשׁ בְּחֻבָּהּ יָמוּתוּן

16 לֹא-יָמוּתוּ אָבוֹת עַל-בָּנִים וּבָנִים לֹא-יָמוּתוּ עַל-אָבוֹת
אִישׁ בְּחֻטָּאוֹ יָמוּתוּ: (ס)

Rashi

לא יומתו אבות על בנים. עדות בנים, ואם תאמר בעון בנים, כבר נאמר איש בחטאו יומתו, אבל מי שאינו איש, מת בעון
אביו, והקטנים מתים בעון אבותם בידי שמים:

Не криви судом пришельца, сироты,
и не бери в залог одежды вдовы.

לֹא תִצְלִי דִין גֵּיּוֹרָא וְיִתְמָא וְלֹא תִסֵּב מִשְׁכּוֹנָא לְבוּשׁ
אֶרְמָלָא

17 לֹא תִטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר יְתוֹם וְלֹא תִחַבֵּל בְּגָד אֶלְמָנָה:

Rashi

לא תטה משפט גר יתום. ועל העשיר כבר הוזהר, לא תטה משפט (לעיל טז, יט), ושנה בעני לעבור עליו בשני לאוין, לפי
שנקל להטות משפט עני יותר משל עשיר, לכך הזהיר ושנה עליו:
ולא תחבול. שלא בשעת הלואה:

И вспомни, что рабом был ты в
Египте, и Превечный, Бог твой,
искупил тебя оттуда, а потому я
повелеваю тебе делать сие.

וְתִזְכֹּר אֲרִי עֲבָדָה הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וּפָרָקְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ
מִתַּמָּן עַל כֵּן אֲנִי מְפַקְדְּךָ לְמַעַבְדֵּךְ יְיָ פֶּתִיגְמָא הָדִין

18 וְזָכַרְתָּ כִּי עָבַדְתָּ הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיַּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

מִשָּׁם עַל־כֵּן אֲנִי מְצִוְךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה: (ס)

Rashi

וזכרת. על מנת כן פדיתך, לשמור חוקותי אפילו יש חסרון כיס בדבר:

Когда будешь жать жатву твою в поле
твою, и забудешь сноп на поле, то не
возвращайся взять его: для
пришельца, сироты и вдовы да
останется он, дабы благословил тебя
Превечный во всяком деле рук твоих.

אֲרִי תַחְצוֹד תַּצְדֶּךָ בְּחֻקְךָ וְתִנְשִׂי עֲמָרָא בְּחֻקְךָ לֹא
תָתוּב לְמַסְכָּה לְגִיּוֹרָא לִיתְמָא וְלֹאֲרַמְלָא יְהִי בְדִיל
דִּיבְרַכְנָךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל עוֹבְדֵי יָדְךָ

19 כִּי תִקְצֹרְךָ תִקְצֹרְךָ בְּשָׂדְךָ וְשָׂכַחְתָּ עֲמָרָא בְּשָׂדְךָ properly to dock off

לֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ לְגֵר לִיתּוֹם וְלֹאֲלֻמָּנָה יְהִיָּה לְמַעַן

יְבָרְכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ:

Rashi

ושכחת עומר. ולא גדיש, מכאן אמרו (פאה פ"ו מ"ו), עומר שיש בו סאתים ושכחו, אינו שכחה:

בשדה. לרבות שכחת קמה, ששכח מקצתה מלקצור:

לא תשוב לקחתו. מכאן אמרו, (שם פ"ו מ"ד) שלאחריו שכחה, שלפניו אינו שכחה, שאינו בבל תשוב:

למען יברכך. ואע"פ שבאת לידו שלא במתכוין, ק"ו לעושה במתכוין, אמור מעתה, נפלה סלע מידו ומצאה עני ונתפרנס בה,

הרי הוא מתברך עליה (ספרי רפג):

Когда будешь обивать маслину свою,
то не обирай за собою ветвей; для
пришельца, сироты и вдовы да будет
это.

20 כִּי תַחַבֵּט זִיתְךָ לֹא תִפְאַר אַחֲרֶיךָ לְגֵר לִיתּוֹם to gleam to knock out or off

וְלֹאֲלֻמָּנָה יְהִיָּה: (ס)

אֲרִי תַחֲבוֹט זֵיתֶךָ לֹא תִפְלִי בַתְּרוֹךְ לְגִיּוֹרָא לִיתְמָא וּלְאַרְמָלָא יְהִי

Rashi

לא תפאר. לא תטול תפארתו ממנו (חולין קלא:), מכאן שמניחין פאה לאילן:

אחריך. זו שכחה (שם):

Когда будешь снимать плоды в
винограднике твоём, то не добирай
остатков за собою; для пришельца,
сироты и вдовы да будет это.

כִּי תִבְצֹר תְּבַצֵּר כְּרִמְךָ לֹא תַעֲזֹל ^{to effect thoroughly} אַחֲרֶיךָ לְגֵר לִיתּוֹם ^{to gather grapes} 21

וְלֹא־לְמָנָה יִהְיֶה:

אֲרִי תַקְטוּף כְּרִמְךָ לֹא תַעֲזֹל בַתְּרוֹךְ לְגִיּוֹרָא לִיתְמָא
וּלְאַרְמָלָא יְהִי

Rashi

לא תעזל. אם מצאת בו עוללות לא תקחנה. ואיזו היא עוללות, כל שאין לה לא כתף ולא נטף, יש לה אחד מהם, הרי הוא לבעל הבית (פאה פ"ז מ"ד). וראיתי בגמרא ירושלמית (פאה פ"ז ה"ג), איזו היא כתף, פסיגין זה על גב זה, נטף, אלו התלויות בשדרה ויורדות:

И вспомни, что рабом ты был в земле
Египетской, поэтому я повелеваю
тебе делать сие.

וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־כֵּן אֲנֹכִי מְצַוְךָ 22

לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה: (ס)

וְתִדְפֹר אֲרִי עֶבֶדָא הוּיְתָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם עַל כֵּן אֲנָא
מְפַקְדְךָ לְמַעַבְד יְת פְּתִגְמָא הַדִּין

דברים 25

Когда будет тяжба между людьми, и
они приступят к суду, и рассудят их,
и оправдают правого, и обвинят
виновного,

1 כִּי־יִהְיֶה רִיב בֵּין אָנָשִׁים וְנָגְשׁוּ אֶל־הַמִּשְׁפָּט וּשְׁפָטוּם

וְהִצְדִּיקוּ אֶת־הַצָּדִיק וְהִרְשִׁיעוּ אֶת־הָרָשָׁע:

אֲרִי יְהִי דִין בֵּין גְּבֵרִיא וְיִתְקַרְבוּן לְדִינָא וְיִדְוִנְנוּ וְיִזְכְּנוּ
יְת זַפְאָה וְיַחֲיִיבוּן יְת חִיבָא

Rashi

כי יהיה ריב. סופם להיות נגשים אל המשפט, אמור מעתה, אין שלום יוצא מתוך מריבה, מי גרם ללוט לפרוש מן הצדיק, הוי אומר זו מריבה (ספרי רפז):
והרשעו את הרשע. יכול כל המתחייבין בדין לוקין, תלמוד לומר והיה אם בן הכות הרשע, פעמים לוקה פעמים אינו לוקה, ומי הוא הלוקה, למוד מן הענין, לא תחסום שור בדישו, לאו שלא נתק לעשה (מכות יג):

То да будет, если виновный достоин
ударов, пусть прикажет судья
повергнуть его и бить его при себе, по
мере вины его, счетом.

2 וְהָיָה אִם־בֶּן הַכֹּת הָרָשָׁע וְהַפִּילוֹ הַשֹּׁפֵט וְהַכָּהוּ לְפָנָיו

wickedness

כְּדִי רָשָׁעוֹ בְּמִסְפָּר:

וְהָיָה אִם בֶּן חִיבָא לְאַלְקָא חִיבָא וְיִרְמְנָה דִּינָא
וְיִלְקְנָה קְדָמוֹהִי בְּמִסַּת חֻבְתָּהּ בְּמִנָּן

Rashi

והפילו השופט. מלמד, שאין מלקין אותו לא עומד ולא יושב, אלא מוטה (מכות כב):
לפניו כדי רשעתו. ולאחריו כדי שתיים, מכאן אמרו, מלקין אותו שתי ידות מלאחריו ושליש מלפניו (שם):
במספר. ואינו נקוד בְּמִסְפָּר, למד שהוא דבוק לומר במספר ארבעים, ולא ארבעים שלמים (שם), אלא מנין שהוא סוכם ומשלמים לארבעים, והן ארבעים חסר אחת:

До сорока ударов может он дать ему,
но не более; иначе, если он даст ему
больше ударов сверх этих, брат твой
будет унижен пред глазами твоими.

3 אַרְבָּעִים יִכְנוּ לֹא יוֹסִיף פְּנִי־סִיף לְהַפְתּוֹ עַל־אַלְה מַכָּה

to be light

רָבָה וְנִקְלָה אַחִיד לְעֵינֶיךָ: (ס)

אַרְבָּעִין יִלְקְנָה לֹא יוֹסֵף דִּילְמָא יוֹסֵף לְאַלְקוּתָהּ עַל
אֵלִין מַחָא רַבָּא וְנִקְל אַחִיד לְעֵינֶיךָ

Rashi

לא יוסיף. מכאן אזהרה למכה את חבירו (סנהדרין פה):
ונקלה אחיד. כל היום קוראו רשע, ומשלקה קראו אחיד:

Не затворяй волю рта, когда он
молотит.

to trample
or thresh

to muzzle

4 לֹא־תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ: (ס)

לֹא תַחֲדוּד פּוֹם תּוֹרָא בְּדִישָׁה

Rashi

לא תחסום שור בדישו. דבר הכתוב בהווה, והוא הדין לכל בהמה חיה ועוף העושים במלאכה שהיא בדבר מאכל (בבא מציעא פט.), א"כ למה נאמר שור, להוציא את האדם:

בדישו. יכול יחסמנו מבחוץ, תלמוד לומר לא תחסום שור מכל מקום (עיין שם צ:), ולמה נאמר דיש, לומר לך, מה דיש מיוחד דבר שלא נגמרה מלאכתו (למעשר ולחלה), וגדולו מן הארץ, אף כל כיוצא בו, יצא החולב והמגבן והמחבץ, שאין גדולו מן הארץ, יצא הלש והמקטף, שנגמרה מלאכתו לחלה, יצא הבודל בתמרים ובגרוגרות, שנגמרה מלאכתו למעשר (שם פט.):

Когда братья будут жить вместе, и умрет один из них, а сына не будет у него, то да не выходит жена умершего на сторону, за человека чужего: деверь её пусть войдет к ней, и возьмет ее себе в жену, и сочается с нею девериним браком.

ארי יתבון אחין כחדא וימות חד מנהון ובר לית לה לא תהי אמת מתנא לברא לגבר אוחרן יבמה יעול עלה ויסבה לה לאנתו ויבמה

5 כִּי־יֵשְׁבוּ אֲחִים יַחְדָּו וּמָת אֶחָד מֵהֶם וּבֶן אֵין־לּוֹ

a brother-in-law

לֹא־תִהְיֶה אִשְׁת־הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יְבָמָה

to marry a brother's widow

יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה :

Rashi

כי ישבו אחים יחדו. שהיתה להם ישיבה אחת בעולם, פרט לאשת אחיו שלא היה בעולמו (יבמות יז): יחדו. המיוחדים בנחלה, פרט לאחיו מן האם (שם):

ובן אין לו. עיין עליו (בבא מציעא כב:), בן או בת, או בן הבן, או בת הבן, (או בן הבת), או בת הבת:

И да будет, первенец, которого она родит, пусть останется при имени брата его, умершего, и не изгладится имя его из Израиля.

ויהי בוכרא די תליד יקום על שמא דאחיהי מתנא ולא יתמחי שמה מישראל

6 וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל־שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא־

properly

יִמָּחַ שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל:

Rashi

והיה הבכור. גדול האחים הוא מייבם אותה: אשר תלד. פרט לאילונית שאינה יולדת (בבא מציעא כד:):

יקום על שם אחיו. זה שייכם את אשתו, יטול נחלת המת בנכסי אביו:

ולא ימחה שמו. פרט לאשת סריס, ששמו מחוי (שם):

Если же не захочет сей муж взять
невестку свою, то да взойдет невестка
его к воротам, к старейшинам, и
скажет: не соглашается деверь мой
восстановить брату своему имя в
Израиле, не хочет он сочетаться со
мною девериным браком.

וְאִם לֹא יֵצְבִי גִבְרָא לְמִסְבִּי יֵת יְבָמְתָהּ וְתִסַּק יְבָמְתָהּ
לְתֶרֶע בֵּית דִּינָא לְקַדֵּם סְבִיא וְתִימַר לֹא צָבִי יְבָמִי
לְאַקְמָא לְאַחוּהִי שְׂמָא בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבִי לְיְבָמוּתִי

a sister-in-law

7 וְאִם־לֹא יִחַפֵּץ הָאִישׁ לְקַחַת אֶת־יְבָמְתּוֹ וְעָלְתָּ

to refuse

יְבָמְתּוֹ הַשְּׁעֵרָה אֶל־הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מָאִין יְבָמִי

לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יְבָמִי:

Rashi

השערה. כתרגומו לְתֶרֶע בֵּית דִּינָא:

И пусть призовут его старейшины
города его, и переговоят с ним.
Когда же он встанет и скажет: не хочу
я взять ее,

וַיִּקְרִיאוּ לּוֹ זְקֵנֵי־עִירוֹ וְדָבְרוּ אֵלָיו וְעָמַד וְאָמַר לֹא
חָפְצָתִי לְקַחְתָּהּ:
וַיִּקְרִיאוּ לָהּ סְבִי קְרִיתָהּ וַיִּמְלְלוּ עִמָּהּ וַיִּקְוֶם וַיִּימַר לֹא
רְעֵנָא לְמִסְבָּה

Rashi

ועמד. בעמידה:

ואמר. בלשון הקודש, ואף היא דבריה בלשון הקודש (שם קל:):

То пусть подойдет к нему невестка
его пред глазами старейшин, и
снимет башмак его с ноги его, и
плюнет в лице ему, и возгласит, и
скажет: так должно поступать с
человеком, который не воздвигает
дома брата своего.

וְתִקְרַב בִּמְתָהּ לְוֹתָהּ לִקְדָּם סִבִּיא וְתִשְׂרִי סִינָה מֵעַל
רַגְלָהּ וְתִרוֹק בְּאַנְפֹּהֶי וְתִתֵּב וְתִימָר כָּדִין יִתְעַבֵּד לְגִבֹּר
דִּי לֹא יִבְנֶי יֵת בֵּיתָא דְאַחוּהִי

Rashi

וירקה בפניו. על גבי קרקע (שם):

אשר לא יבנה. מכאן למי שחליץ שלא יחזור וייבם, דלא כתיב אשר לא בנה אלא אשר לא יבנה, כיון שלא בנה שוב לא
יבנה (שם י:):

И да будет наречено ему имя в
Израиле: дом разутого.

וַיִּתְקַרֵּי שְׁמָהּ בֵּית־יִשְׂרָאֵל בֵּית שְׂרִי סִינָא

Rashi

ונקרא שמו וגו'. מצוה על כל העומדים שם לומר חלוץ הנעל (שם קו:):

Когда мужчины будут драться между
собою, друг с другом, и подойдет
жена одного, чтобы выручить мужа
своего из руки бьющего его, и
протянет руку свою, и схватит его за
срамные части его:

אַרִּי יִנְצוּן גְּבִירֵין כְּחָדָא גִּבֹּר וְאַחוּהִי וְתִקְרַב אֶתֶּת חַד
לְשִׁזְבָּא יֵת בְּעֵלָה מִיד מְחוּהִי וְתוֹשֵׁט יָדָהּ וְתִתְקַף
בְּבֵית בְּהִתְתָּהּ

Rashi

כי ינצו אנשים. סופן לבא לידי מכות, כמו שנאמר מיד מכהו, אין שלום יוצא מתוך ידי מצות (ספרי רצב):

9 וְנִגְשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעִינֵי הַזִּקְנִים וְחָלְצָה נֶעְלָם מֵעַל

to spit

רַגְלֹו וִירָקָה בְּפָנָיו וְעָנְתָהּ וְאָמְרָה כָּכָה יַעֲשֶׂה

לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִבְנֶה אֶת־בֵּית אָחִיו

10 וְנִקְרָא שְׁמוֹ בֵּית־יִשְׂרָאֵל בֵּית חָלוּץ הַנֶּעֱלָם: (ס)

11 כִּי־ יִנְצוּ אַנְשִׁים יַחְדָּו אִישׁ וְאַחִיו וְקָרְבָה אִשְׁתּוֹ

properly

הָאֶחָד לְהַצִּיל אֶת־אִשְׁתּוֹ מִיַּד מַכֶּהוּ וְשָׁלְחָה יָדָהּ

the
pudenda

וְהִחֲזִיקָה בְּמַבְשָׁיו :

To отруби руку её, да не пощадит око
твое.

12 וְקָצְתָה אֶת־כַּפֶּה לֹא תַחֲסֹס עֵינֶיהָ: (ס) properly to chop off

וּתְקוּץ יָת יְדָהּ לֹא תַחֲסֹס עֵינֶיהָ

Rashi

וקצתה את כפה. ממון דמי בשתו, הכל לפי המבייש והמתבייש, או אינו אלא ידה ממש, נאמר כאן לא תחוס ונאמר להלן בעדים זוממין לא תחוס (לעיל יט, יג), מה להלן ממון אף כאן ממון:

Да не будет у тебя в кесе твоей
двойкой гири, большой и малой.

13 לֹא־יִהְיֶה לָךְ בִּכְסֶּיךָ אָבֶן וְאָבֶן גְּדוֹלָה וְקֹטָנָה: (ס) pocket

לֹא יִהְיֶה לָךְ בִּכְסֶּיךָ מִתְקַל וּמִתְקַל רַבָּתָא וּזְעִרָתָא

Rashi

אבן ואבן. משקלות:

גדולה וקטנה. גדולה כשמכחשת את הקטנה, שלא יהא נוטל בגדולה ומחזיר בקטנה (ספרי רצד):

Да не будет у тебя в доме твоём
двойкой эфы, большой и малой.

14 לֹא־יִהְיֶה לָךְ בְּבֵיתְךָ אֵיפָה וְאֵיפָה גְּדוֹלָה וְקֹטָנָה:

לֹא יִהְיֶה לָךְ בְּבֵיתְךָ מְכִילָא וּמְכִילָא רַבָּתָא וּזְעִרָתָא

Rashi

לא יהיה לך. אם עשית כן, לא יהיה לך כלום:

Гиря полная и верная да будет у тебя;
эфа полная и верная да будет у тебя,
дабы продлились дни твои на земле,
которую Превечный, Бог твой, дает
тебе.

15 אָבֶן שְׁלֵמָה וְצֶדֶק יִהְיֶה־לָּךְ אֵיפָה שְׁלֵמָה וְצֶדֶק

יִהְיֶה־לָּךְ לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יָמֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר־יִתְּנָה

אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ:

מִתְקַלִּין שְׁלֵמִין דְּקָשׁוּט יִהְיוּ לָךְ מְכִילִין שְׁלֵמִין דְּקָשׁוּט
יִהְיוּ לָךְ בְּדִיל דִּי־רַכּוֹן יוֹמֶיךָ עַל אֶרְעָא דִּי אֱלֹהֶיךָ יִתְּב
לָךְ

Rashi

אבן שלמה וצדק יהיה לך. אם עשית כן, יהיה לך הרבה:

Ибо мерзость пред Превечным, Богом твоим, всякий делающий сие, всякий делающий несправедливое.

16 כִּי תֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל-עֲשֵׂה אֱלֹהַ כָּל עֲשֵׂה עוֹל:

(פ)

אֲרִי מְרַחֵק קֶדֶם יְיָ אֱלֹהֶיךָ כָּל עֶבֶד אֵלֶיךָ כָּל עֶבֶד וְשָׂקָר

Помни, что сделал тебе Амалек на пути при выходе вашем из Египта;

17 זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה לְךָ עֲמֹלֶךָ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם:

מִמִּצְרַיִם:

הוּא דָּכִיר יְתָ דִּי עֶבֶד לְךָ עֲמֹלֶךָ בְּאֶרְחָא בְּמִפְקָכוֹן

מִמִּצְרַיִם

Rashi

זכור את אשר עשה לך. אם שקרת במדות ובמשקלות, הוי דואג מגרוי האויב, שנאמר מאנני מרמה תועבת ה' (משלי יא, א), וכתוב בתריה בא זדון ויבא קלון (שם ב):

Как он настиг тебя на пути, и избил всех отставших сзади тебя, когда ты был утомлен и изнурен, и не побоялся он Бога.

18 אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדַרְךָ וַיִּזְנַב בְּךָ כָּל-הַנִּחֲשָׁלִים לְךָ עֵינֶיךָ וְאַתָּה לֹא יָרָא אֱלֹהִים:

דִּי עָרַעְךָ בְּאֶרְחָא וְקָטַל בְּךָ כָּל דְּהוּוּ מִתְאַחֲרִין בְּתַרְךָ וְאַתָּה מְשַׁלְּהִי וְלֹאִי וְלֹא דָחִיל מִן קֶדֶם יְיָ

Rashi

אשר קרך בדרך. לשון מקרה. דבר אחר, לשון קרי וטומאה, שהיה מטמאן במשכב זכור. דבר אחר, לשון קור וחום, צננך והפשירך מרתיחתך, שהיו האומות יראים להלחם בכם, ובא זה והתחיל והראה מקום לאחרים, משל לאמבטי רותחת שאין כל בריה יכולה לירד בתוכה, בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה, אף על פי שנכוה, הקרה אותה בפני אחרים:

ויזנב בך. מכת זנב, חותך מילות וזורק כלפי מעלה:

כל הנחשלים אחריך. חסרי כח מחמת חטאם, שהיה הענן פולטן:

ואתה עיף ויגע. עיף בצמא, דכתיב וַיִּצְמָא נָשָׁם הָעָם לַמַּיִם (שמות יז, ג), וכתוב אחריו, וַיִּבֹּא עֲמֹלֶךָ (שם ח):

ויגע. בדרך:

ולא ירא. עמלק אלהים, מלהרע לך:

И да будет, когда успокоит тебя
Превечный, Бог твой, от всех врагов
твоих кругом, в земле, которую
Превечный, Бог твой, дает тебе в
удел, чтобы владеть ею, то изгладь
память Амалека из-под неба; не
забудь.

ויהי כד יניח יי אלהיך לך מפל בעלי דבבך מסחור
סחור בארעא די יי אלהיך ייב לך אחסנא למירתה
תמחי ית דוכרנא דעמלק מתחות שמיא לא תתנשי

19 והיה בהנחת יהוה אלהיך | לך מפל-אויביך מסביב

בארץ אשר יהוה-אלהיך נתן לך נחלה לרשתה

תמחה את-זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח: (פ)

Rashi

תמחה את זכר עמלק. מאיש עד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שׂה (שמואל-א טו, ג) שלא יהא שם עמלק נזכר אפילו על הבהמה, לומר בהמה זו משל עמלק היתה:

Isaiah 54:1-10

הפטרה — ישעיהו

הפטרה

Sing, O barren, thou that didst not bear,
Break forth into singing, and cry aloud,
thou that didst not travail; For more are
the children of the desolate Than the
children of the married wife, saith the
LORD.

Enlarge the place of thy tent, And let
them stretch forth the curtains of thy
habitations, spare not; Lengthen thy
cords, and strengthen thy stakes.

properly to break out sterile properly 1
רנה פצחי לא ילדה עקרה רני

to gleam
וצהלי לא-חלה כירבים בני-שוממה מבני בעולה

אמר יהוה:

2 הרחיבי | מקום אהלך וריעות משכנותיך יטו

peg string
אל-תחשכי הארכי מיתריך ויתדתיך תוקי:

For thou shalt spread abroad on the
right hand and on the left; And thy seed
shall possess the nations, And make the
desolate cities to be inhabited.

Fear not, for thou shalt not be ashamed.
Neither be thou confounded, for thou
shalt not be put to shame; For thou
shalt forget the shame of thy youth,
And the reproach of thy widowhood
shalt thou remember no more.

For thy Maker is thy husband, The
LORD of hosts is His name; And the
Holy One of Israel is thy Redeemer, The
God of the whole earth shall He be
called.

For the LORD hath called thee As a
wife forsaken and grieved in spirit; And
a wife of youth, can she be rejected?
Saith thy God.

For a small moment have I forsaken
thee; But with great compassion will I
gather thee.

In a little wrath I hid My face from thee
for a moment; But with everlasting
kindness will I have compassion on
thee, Saith the LORD thy Redeemer.

3 כִּי־יָמִין וּשְׂמֹאל ^{left} תִּפְרָצִי וְזָרַעְךָ גּוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים
נִשְׁמֹות יוֹשִׁיבוּ:

4 אֱלֹהֵי־יִרְאֵי כִי־לֹא תִבּוֹשִׁי וְאַל־ ^{properly} תִּכְלָמִי כִי לֹא
תִחְפְּרִי כִי בָשָׁת ^{widowhood} עָלֻמִּיךָ ^{unknown} תִּשְׁכַּחִי וְחִרְפַּת אִלְמְנוּתִיךָ
לֹא תִזְכְּרִי־עוֹד:

5 כִּי בַעֲלִיךָ עָשִׂידָה יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגֹאֲלֶךָ קְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כָל־הָאָרֶץ יִקְרָא:

6 כִּי־כֹאשָׁה עֲזוּבָה וְעֲצוּבַת רוּחַ קָרָאךָ יְהוָה וְאִשָּׁת
נְעוּרִים ^{was} ^{awakened} כִּי תִמָּאֵס אָמַר אֱלֹהֶיךָ:

7 בְּרַגַע קָטָן עֲזַבְתִּיךָ וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבְּצֶךָ:

8 בְּשַׁעֲרֵי ^{wrath} קִצְף הִסְתַּרְתִּי פָנַי רָגַע מַמָּד וּבִחְסֵד עוֹלָם
רַחֲמֶיךָ אָמַר גֹּאֲלֶךָ יְהוָה: (ס)

For this is as the waters of Noah unto Me; for as I have sworn that the waters of Noah should no more go over the earth, so have I sworn that I would not be wroth with thee, nor rebuke thee.

For the mountains may depart, and the hills be removed; but My kindness shall not depart from thee, neither shall My covenant of peace be removed, saith the LORD that hath compassion on thee.

9 כִּי־מִי נָחַ נְאֻם יְיָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְרַי מִי־נֹחַ עוֹד

to chide

עַל־הָאָרֶץ כֵּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקֶּצֶף עָלֶיךָ וּמִגֶּעֶר כְּבֹד:

10 כִּי הִהָרִים יִמּוּשׁוּ וְהַגְּבָעוֹת תִּמְוֹטְנָה וְחִסְדִּי

to waver

to withdraw

מֵאַתָּה לֹא־יִמּוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמּוּט אָמַר

מֶלֶךְ מֶלֶךְ יְהוָה: (ס)